

EĞİTİM ve İNSANİ BİLİMLER DERĐİSİ
Teori ve Uygulama

Cilt: 11 / Sayı: 21 / Yaz 2020

JOURNAL of EDUCATION and HUMANITIES
Theory and Practice

Vol: 11 / No: 21 / Summer 2020

Genç Yetişkinlerin İnternet Kullanma Alışkanlıkları ile Gelecek ve İř Hayatından Beklentilerinin İncelenmesi Üzerine Ampirik Bir Uygulama

An Empirical Application on the Study of İnternet Habits, Business Life and Future Expectations of Young Adults

Makale Türü (Article Type): Araştırma (Research)

Hasan BARDAKÇI
Abdulkadir BARUT
Mehmet Ragıp GÖRGÜN
Selminaz ADIGÜZEL

Genç Yetişkinlerin İnternet Kullanma Alışkanlıkları ile Gelecek ve İş Hayatından Beklentilerinin İncelenmesi Üzerine Ampirik Bir Uygulama

Hasan BARDAKÇI¹

Abdulkadir BARUT²

Mehmet Ragıp GÖRGÜN³

Selminaz ADIGÜZEL⁴

Öz: Bu çalışma, Genç yetişkinlerin internet kullanma alışkanlıkları ile gelecek ve iş hayatından beklentilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışmada veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini 2019 yılında Batman'da yaşayan gençler, örneklemini ise basit rastlantısal örnekleme yöntemiyle belirlenmiş 15-30 yaş aralığındaki 410 genç oluşturmaktadır. Elde edilen veriler incelendiğinde, işsizliğin, terörün ve eğitimdeki problemlerin Türkiye'nin en önemli sorunları olduğu görülmüştür. Yeni bir iş bulmamanın en önemli sebebi olarak siyasi görüşün farklı olması, piyasada yeni iş potansiyelinin olmaması ve şahsi referansın bulunmaması olarak belirmiştir. Yeni bir iş bulamayanlardan bunu piyasada iş olmamasına bağlayanlar gençler gelecekte en umutlu kitle iken, cinsiyetinden dolayı yeni bir iş bulamadığını belirten gençler gelecekte en az olan gençler olarak ön plana çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Gençlik, İş, Terör, İşsizlik, Batman

Makale Hakkında:

Geliş Tarihi: 03.04.2020, *Revizyon Tarihi:* 04.04.2020, *Kabul Tarihi:* 13.06.2020

Kaynakça Gösterimi: Bardakçı, H., Barut, A., Görgün, M. R. & Adıgüzel, S. (2020). Genç Yetişkinlerin İnternet Kullanma Alışkanlıkları ile Gelecek ve İş Hayatından Beklentilerinin İncelenmesi Üzerine Ampirik Bir Uygulama. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11(21), 155-170.

1) Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, Siverek Uygulamalı Bilimler Fakültesi, hasanbardakci@harran.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6181-3115

2) Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, Siverek Meslek Yüksek Okulu, kadirbarut@harran.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-8315-9727

3) Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, Siverek Uygulamalı Bilimler Fakültesi, mehmetgorgun@harran.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-1618-3844

4) Dr. Öğr. Üyesi, Harran Üniversitesi, Siverek Uygulamalı Bilimler Fakültesi, sadiguzel@harran.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6808-2888

Giriş

Genel itibari ile birey davranışları geleceğe yönelik beklentiler çerçevesinde gerçekleşmektedir. Ancak gençler için geleceğin çok daha önemli olduğu söylenebilir. Çünkü gelecek toplumlarını oluşturacak kişiler genç bireylerdir. Bu sebeple gençlerin kaygı ve beklentileri toplumların geleceğinin şekillenmesine sebep olacaktır (Tolan, 1990). Özellikle son dönemlerde gelecek ile ilgili kaygı, başta üniversite öğrencileri olmak üzere bütün gençler arasında artış göstermiştir. Ekonomi, istihdam, eğitim, hayat kalitesi, gelir ve benzeri faktörlerin gençlerin gelecek kaygısını etkileyen önemli faktörler olduğu tespit edilmiştir (Kaya ve Göktolga, 2014). Özmete ve Bayoğlu (2008) tarafından yapılan çalışmada gençlerde en çok kaygı yaratan faktörlerin ekonomik koşullar, yoksulluk ve iş bulma olanaklarının azalması olduğu ortaya çıkmış; gençler terörden, eğitim kalitesinden ve yaşam refahı açısından çok kaygılı bulunmuştur. Toplumdaki evsiz, yoksul ve muhtaç insan sayısındaki artış, kaygıların artmasında ayrıca etkili olmuştur. Kadınlar açısından cinsiyet ayrımcılığı, okul ortamının güvenliği, eğitim hakkından yararlanmadaki eşitsizlikler gibi faktörler gençlerin kaygı seviyesinin artmasında etkili bulunmuştur. Tuncer (2011)'e göre Türkiye'de açılan birçok üniversite ve artan üniversiteli mezun sayısıyla gençlerin iyi bir iş bulma kaygısı daha da artmış durumdadır. Aynı pozisyona başvuran işsiz üniversite mezunu sayısında çok fazla artış gözlemlenmektedir. İş bulamayan birçok genç birey son çare olarak ikinci bir üniversite okumaya yönelmektedir. Yapılan üniversite tercihlerinde daha çok iş bulunabilecek bölümlerin tercih edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Dolayısıyla gençler sevecekleri alanlardan daha ziyade iş bulma ihtimali yüksek olan bölümlere yönelmektedir. Doğu ve Güneydoğu illeri için ise durum daha vahimdir. Türkiye istatistik kurumunun 2019 yılına ait bölge bazlı işsizlik verilerine göre; Türkiye'de işsizliğin en yüksek olduğu illerin Mardin, Batman, Şırnak ve Siirt olduğu görülmektedir. Bu bölgede işsizlik oranı 2019 yılında % 30,9 civarında seyretmiştir (TÜİK, 2020). Bu verilere bakıldığında bölgede yaklaşık olarak her üç kişiden birinin işsiz olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Terör, işsizlik ve eşitsizlik sarmalında kalan gençlerin çok farklı alternatiflere yönelecekleri söylenebilir.

Toplumların gelişebilmesi özellikle gençlerin niteliklerine bağlıdır. Çerik (2002)'e göre demokratik ortamlarda yaşayan genç bireyler bağımsız, özgüveni yüksek, düşük oranda toplumsal ve kişisel çatışmaları olan, yaratıcı, girişimci, özgür bireyler olurlar. Dolayısıyla aile ortamı bireylerin geleceğini etkileyen önemli bir etken olarak ön plana çıkmaktadır. Demokratik ailelerde katılım ve paylaşımın yüksek olması, bireylerin bağımsız olma eğilimini güçlendirmektedir. Aileleri tarafından yaratıcı olarak yetiştirilen gençlerin girişimcilik yeteneklerinin yüksek olduğu ve aile ortamının bireylerin gelecekteki kararlarını etkilediği söylenebilir. Yani aile ortamı ve ebeveynlerin eğitim durumu gençlerin tercihlerini ve gelişimini etkileyen önemli bir faktördür. Bundan dolayı, refah seviyesi yüksek ve daha demokratik bir aile ortamında büyüyen ve sosyo-ekonomik durumu iyi olan bireylerin daha yüksek başarı göstermeleri beklenir.

Türkiye’de gençler arasında kalitesiz eğitim, işsizlik ve zararlı alışkanlıkların en önemli sorunlar olduğu göze çarpmaktadır (Memur-Sen, 2013). Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Araştırmalar Merkezi (SEKAM) çalışmasına göre bu sorunların başında; bilgisayar ve internet bağımlılığı; iletişim kopukluğu; sosyal bağlılık ve dayanışmanın azalması; gelecek korkusu; geleceğe yönelik plan yapmama; sınırsız tüketim arzusu; marka tutkusu; din algısında zedelenme ve özgüven kaybı gibi nedenler gelmektedir (SEKAM, 2013). Bu çalışma, Türkiye’de gençliğin uçurumun kenarında ve bilinçsiz bir şekilde savrulmakta olduğunun ipuçlarını vermektedir.

Gençlerin teknolojik ürünlere olan bağımlılığını inceleyen Memur-Sen ise gençlerin yaklaşık üçte ikisinin günde birkaç kez sosyal medya, eğlence/oyun ve haber almak amacıyla internete bağlandığını ortaya koymuştur. Ayrıca Facebook, Twitter, Instagram gibi uygulamaların gençler arasında çok yaygın kullanıldığını ve internete ulaşım aracı olarak en çok akıllı telefonlardan faydalandığını ifade etmiştir (Memur-Sen, 2013). Bu yüzden internetin, bağımlılık yapan ve gençleri etkileyen önemli bir kitle iletişim aracı haline geldiği söylenebilir. Dahası internetin doğru kullanılması ve güvenilir web sayfalarının ziyaret edilmesi gençler açısından hayati derecede önemli olmaya başlamıştır. Birçok örgüt internet aracılığıyla gençlere ulaşarak onları kendi taraflarına çekmeye çalışmaktadır (Çömlekçi ve Başol, 2019).

Genç nüfus oranının çok yüksek olduğu Batman’da özellikle son yıllarda gençler arasında bağımlılık yapan madde kullanımının ve şiddet içerikli olayların giderek artması, Batman’da yaşayan gençlerin durumunu ortaya koyacak bir tarama çalışması ihtiyacı doğurmuştur. İnternet kullanımları, iş hayatı ve gelecek arasındaki ilişkilerin bu sorunları açıklayabileceği düşünüldüğünden, mevcut araştırma bu temel amaç doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın amacı, Batman’da yaşayan genç yetişkinlerin alışkanlıkları, iş hayatları ve geleceğe dair umutlarını betimsel olarak ortaya koymaktır.

Yöntem

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada nicel bir araştırma modeli olarak genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modeli, bir olguyu geçmişte ya da mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Karasar, 1995: 81). Bu amaçla bir anket hazırlanmış ve araştırmacılar tarafından uygulanmıştır.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini 2018 yılında Batman il merkezinde yaşayan 15 ile 30 yaş aralığındaki gençler, örneklemini ise bu evrenden rastgele seçilen 410 genç oluşturmaktadır. Araştırmaya temel teşkil eden verilerin toplanması amacıyla, Batman ilinde yaşayan 12 öğrenciye şehrin en yoğun ve karma noktaları olan Diyarbakır Caddesi, Gülistan Caddesi, Bankalar Caddesi,

Gök Taksi ve Mehtap'ta ikili gruplar halinde yüz yüze anket yaptırılmıştır. Gençlere anket yaptırılmadan yönlendirme yapılmaması ve anketi cevaplayan gençlerin özgürce cevap vermeleri konusunda eğitim verilmiştir. Ayrıca anket yapılan 20 kişiye rastgele telefonla ulaşıp teyit alınmıştır. Seçilen noktalar şehrin sosyo-ekonomik yapısını ve karma yapısını en yansıtan yer olduğu için seçilmiştir.

Verilerin analizi

Ankette hem açık uçlu hem de kapalı uçlu sorulara yer verilmiştir. Açık uçlu sorulara verilen cevaplarla elde edilen frekans ve yüzdelik oranlar; Likert türü ve kapalı uçlu sorulardan elde edilen veriler aritmetik ortalama üzerinden yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu çalışmanın amacına ilişkin olarak elde edilen bulgular çalışmanın bu bölümünde sırası ile verilmiştir. Katılımcılara sorulan demografik bilgiler, iş hayatı ve gelecekle ilgili sorular tablolar halinde verilmiştir. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kadın	266	65.0
	Erkek	144	35.0
	Mezun değil	86	21.0
Eğitim durumu	İlkokul mezunu	29	7.1
	Ortaokul mezunu	107	26.1
	Lise mezunu	151	36.8
	Üniversite mezunu	35	8.5
	Lisansüstü mezunu	2	.5
	Ailesiyle yaşıyor	383	93.4
	Tek başına yaşıyor	1	.2
Kiminle yaşadığı	Arkadaşıyla yaşıyor	6	1.5
	Yurtta yaşıyor	18	4.4
	Diğer	2	.5
Hane halkının aylık net toplam geliri (maaş, ücret, kira, faiz vb. gelirleri)	1500 TL altı bir gelirimiz var.	179	43.7
	1500 - 2999 TL arası	193	47.1
	3000 – 4999 TL arası	28	6.8
	5000 – 7000 TL arası	6	1.5
	7000 TL üstü gelirimiz var.	4	1.0

Demografik özellikleri ölçmeye yönelik sorulara verilen cevaplar incelendiğinde; Katılımcıların %65 kadınların (n=266), %36'sının lise mezunu(n=151), %93,4 ünün ailesi ile birlikte yaşadığı (n=383), %47,1'inin aylık aile gelirinin 1500 TL ile 3000 TL arasında olduğu (n=193) görülmüştür.

Katılımcıların Türkiye'nin en önemli sorunun ne olduğuna ilişkin görüşleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Türkiye'nin En Önemli Sorununa İlişkin Görüşleri

Türkiye'nin en önemli sorunu sizce nedir?	n	%
Eğitim sorunu	165	40.2
Terör sorunu	44	10.7
İşsizlik sorunu	41	10.0
Adaletsizlik	27	6.6
Çevre kirliliği	14	3.4
Ekonomi sorunu	24	5.9
Kadına şiddet	14	3.4
Kürt sorunu	13	3.2
Siyasi sorunlar	17	4.1
Diğer	51	12.4
Toplam	410	100

Batman'da yaşayan gençler %40,2 ülkenin en önemli sorununun eğitim olduğunu (n=165) düşünmektedirler. Bunu takiben önemli görülen sorunlar sırasıyla %10,7 ile terör (n=44) ve %10'luk işsizlik (n=41) olmuştur. Terör örgütlerinin en çok kullandıkları Kürt sorunu ise %3,2 ile Batman'da yaşayan gençler arasında sondan ikinci sırada (n=17) yer almıştır.

Araştırma ikinci sorusuna (Başka bir ülkede yaşama fikrine ne dersiniz?) verilen yanıtlar Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Başka Bir Ülkede Yaşama Fikrine İlişkin Görüşleri

	n	%
Evet Kesinlikle isterim	31	7.6
Evet İsterim	67	16.4
Kararsızım	60	14.7
Hayır İstemem	133	32.1
Hayır Kesinlikle istemem	119	29.2
Toplam	410	100

Katılımcılar arasında başka bir ülkede yaşamayı istemediğini söyleyenlerin oranı %32,1 (n=133); kesinlikle istemem diyenlerin oranı ise %29,2 (n=119) olarak ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık başka bir ülkede yaşamak isteyenlerin oranı dörtte biri dahi bulmamıştır.

“Sizin için uğruna en çok mücadele etmeye değer şey nedir?” sorusuna verilen yanıtların frekans ve yüzde değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların En Fazla Önem Verilen Değerlere İlişkin Görüşleri

En fazla değer verdiğiniz şey nedir?	n	%
Meslek ve kariyer	182	44.5
Aile ve çocuklar	84	20.3
Para ve ekonomik imkânlar	64	15.6
Toplumsal çıkarlar	21	5.1
Diğer	43	10.5
Hiçbir fikrim yok / Bilmiyorum	16	3.9
Toplam	410	100

Gençlerin hayatta en çok değer verdiği şeyin ne olduğunu ölçmeye yönelik sorulan soruya cevap verenlerin yarıya yakını uğruna en çok mücadele etmeye değer şeyi %44,5 ile meslek

ve kariyer (n=182) olarak görmektedir. Bunu, %20,3 ile “aile ve çocuklar” takip etmektedir (n=84).

Katılımcılara yöneltilen “Günde ortalama TV başında ne kadar zaman geçiriyorsunuz?” “Kendinize ait akıllı telefon kullanıyor musunuz? Kullanıyorsanız bir günde ortalama ne kadar süre telefon ile meşgul oluyorsunuz?”, “Bilgisayar başında günlük ortalama ne kadar zaman geçirirsiniz?” ve “Son bir ay içerisinde sosyal medyada toplumsal bir sorun ile ilgili paylaşım ya da yorum yaptınız mı?” sorularına verilen yanıtların frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Televizyon, Bilgisayar ve Akıllı Telefon Kullanımı

	n	%
Günde ortalama TV başında ne kadar zaman geçiriyorsunuz?		
1-2 saat zaman harcıyorum.	178	43.4
1 saatten az zaman harcıyorum.	145	35.4
2-3 saat zaman harcıyorum.	56	13.7
3 saatten fazla zaman harcıyorum.	31	7.6
Kendinize ait akıllı telefon kullanıyor musunuz? Kullanıyorsanız bir günde ortalama ne kadar süre telefon ile meşgul oluyorsunuz?		
Akıllı telefon kullanmıyorum.	189	46.1
1 saatten az kullanıyorum.	84	20.5
1-3 saat arasında kullanıyorum.	98	23.9
3-5 saat arasında kullanıyorum	23	5.6
5 saatten fazla kullanıyorum	16	3.9
Bilgisayar başında günlük ortalama ne kadar zaman geçirirsiniz?		
Bilgisayar kullanmıyorum	260	63.4
1 saatten az kullanıyorum.	90	22.0
1-3 saat arasında kullanıyorum.	42	10.2
3-5 saat arasında kullanıyorum.	1	.2
5 saatten fazla kullanıyorum.	17	4.1
Son bir ay içerisinde sosyal medyada toplumsal bir sorun ile ilgili paylaşım ya da yorum yaptınız mı?		
Hayır herhangi bir yorum ya da paylaşım yapmadım	266	64.8
Hem yorum hem paylaşım yaptım	75	18.2
Yorum yaptım	47	11.4
Paylaşım yaptım	22	5.3

Katılımcıların %43,4’ü günde 1-2 saat arası televizyon başında zaman geçirdiklerini (n=178); %46,1’i akıllı telefon kullanmadıklarını (n=189); %63,4’ü bilgisayar kullanmadıklarını (n=260); %64,8’si son bir ay içerisinde sosyal medyada toplumsal bir sorun ile ilgili bir paylaşım ya da yorum yapmadıklarını (n=266) ifade etmiştir.

Katılımcılara yöneltilen “Mesleğiniz nedir?”, “Gelecekte nerede çalışmayı ön görüyorsunuz?” ve “Sizce yeni bir iş bulamıyor olmanın en önemli nedeni nedir?” sorularına verilen yanıtların frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 6’da verilmiştir

Tablo 6. Katılımcıların Mesleği, Gelecek Öngörüsü ve İş Bulamama Nedenleri

	n	%
Mesleğiniz nedir?		
Öğrenciyim	339	82.7
Özel sektör çalışanıyım	23	5.6
Devlet memuruyum	17	4.1
Kendimin ya da ailemin iş yerinde çalışan	16	3.9
İşsizim	15	3.7
Gelecekte nerede çalışmayı ön görüyorsunuz?		
Devlette çalışmak	225	54.9
Kendi işimi kurmak	112	27.3
Özel sektörde çalışmak	34	8.3
Fikrim yok	39	9.5
Sizce yeni bir iş bulamıyor olmanın en önemli nedeni nedir?		
Siyasi görüşten dolayı	126	30.7
Herhangi bir Referansın olmamasından dolayı	96	23.4
Piyasada yeni bir iş olmadığından dolayı	85	20.7
Bireysel yeteneklerin eksikliğinden dolayı	46	11.2
Etnik kökenden dolayı	27	6.6
Cinsiyet farkından dolayı	11	2.7
Mezhep farkından dolayı	9	2.2
Hiçbir Fikrim yok	10	2.4

Araştırmanın örnekleme alınan gençlerin %82,7'si öğrencidir (n=339). Gelecekte bir devlet kurumunda çalışmayı öngörenlerin oranı %54,9 (n=225), kendi işini kurmayı öngörenlerin oranı %27,3 (n=112) ve özel sektörde çalışmayı öngörenlerin oranı %8,3'tür (n=34). Ancak gençlerin onda birine yakını gelecekte ne iş yapacağını öngörememektedir. Gençlerin %30,7'si siyasi görüşünden dolayı (n=126) ve %24,3'ü herhangi bir referansı olmadığı için iş bulamadığını (n=96) düşünmektedir.

Gençlerin gelecekte umutlarını belirlemeye yönelik olarak 1-10 arasında derecelendirilmiş Likert tarzında bir yöneltilmiş ve bu soruya verilen yanıtlar Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Gelecekte Beklenen Umud

	n	En düşük	En yüksek	\bar{x}	ss
Gelecekte genel olarak umudunuza 1 ile 10 arasında puan verir misiniz?	410	1	10	5,80	2,56

Genç katılımcıların gelecekte umut puanlarının ortalaması 5,80 ve $\pm 2,56$ standart sapma olacak şekilde ortaya çıkmıştır. Bu bulgu, gençlerin geleceğe yönelik beklentilerinin orta düzeyde olduğuna işaret etmektedir.

Katılımcılara yöneltilen "Gençlerden hangisi toplumda daha fazla saygı görür?" sorularına verilen yanıtların frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. Toplumda Daha Fazla Saygı Gören Genç Profili

	n	%
İyi bir mesleğe sahip olan genç	98	23.9
Eğitimli olan genç	86	21
Zengin olan genç	80	19.5
Toplumsal sorunlara karşı duyarlı olan genç	60	14.6
Yakışıklı veya güzel genç	31	7.5
Dindar olan genç	29	7.0
Evli olan genç	17	4.1
Hiçbir fikrim yok/bilmiyorum	9	2.1

Toplumda en fazla saygı görmenin nelerden kaynaklandığını ölçmeye yönelik soruya verilen cevaplar incelendiğinde; iyi bir mesleği olan gençlerin diğer gençlere oranla toplumda daha fazla saygı gördüğünü düşünenlerin oranı dörtte bire yakındır (%23,9; n=98); evli olan gençlerin ise toplumda fazla saygı görülen bir durum olmadığı en az etkiye sahip olduğu düşünülmektedir (%4,1; n=17).

Katılımcılara yöneltilen “Genel olarak interneti hangi amaç için kullanıyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. İnterneti Kullanma Amacı

	n	%
Sosyal medya	200	36.0
Arkadaşlık kurma	109	19.6
Eğitim	98	17.7
Haber takibi	59	10.6
Oyun	60	10.8
İş	1	.2
İnternet kullanmıyorum	28	5.0

Gençlerin interneti en fazla hangi amaçla kullandıklarını ölçmeye yönelik soruya verilen cevaplar incelendiğinde; internet çoğunlukla sosyal medya amacıyla %36 (n=200), en az ise %0,2 ile iş için kullanılmaktadır(n=1). Bu soruya bazı katılımcıların birden fazla şıkkı işaretlemesinden dolayı toplam sayı örneklem grubuna alınan 410’u aşmıştır.

Katılımcılara yöneltilen “Arkadaşlarınızla bir araya geldiğinizde en çok hangi konular hakkında konuşursunuz?” sorularına verilen yanıtların frekans ve yüzdelik değerleri Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Arkadaşlarla Konuşulan Konular

	n	%
Okul sorunları	132	32.1
Spor/sanat	120	29.2
Ailevi	85	20.7
Siyaset	35	8.5
Kız-erkek sorunları	26	6.3
Ülke sorunları	12	2.9

Gençlerin bir araya geldikleri zaman hangi konulardan konuştuklarını ölçmeye yönelik sorulara verilen cevaplar incelendiğinde; arkadaşlarla bir araya gelindiğinde en çok konuşulan konu okul sorunları (%32,1)(n=132) en az konuşulan konu ülke sorunlarıdır (%2,9) (n=12).

Katılımcılara yöneltilen “İş ya da yeni bir iş bulunamıyor olmanın en önemli sebebi sizce nedir?” sorusuna verilen yanıtlara ilişkin bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. İş Bulamamanın Temel Nedenleri

İş ya da yeni bir iş bulunamıyor olmanın en önemli sebebi sizce nedir?	n	%
Siyasi görüşten dolayı	129	31,4
Referansa sahip olunmamasından dolayı	98	23,9
Piyasada yeni bir iş olmadığından dolayı	83	20,2
Bireysel yeteneklerimin eksik olmasından dolayı	47	11,4
Etnik kökenden dolayı	29	7,1
Cinsiyetimin farklı olmasından dolayı	13	3,1
Mezhepten dolayı	11	2,6

İş bulunamıyor olmanın en önemli sebebinin siyasi görüş olduğu düşünülmektedir (%31,4) (n=129) bunu sırasıyla bireysel referansın olmaması (%23,9)(n=98) ve piyasada yeni iş olmaması (%20,2)(n=83) takip etmektedir. Farklı bir mezhebe mensup olmak (%2,6) (n=11) ve cinsiyetin (%3,1)(n=13) iş bulamamanın nedenleri arasında en az dile getirilenler olmuştur.

3. Sonuç ve tartışma

Bu çalışma ile Batman ilinde yaşayan gençlerin beklenti ve davranışlarını belirlemek ve internet kullanımları hakkında bilgi edinmek üzere tarama çalışması yapılmıştır. Yapılan analizler neticesinde elde edilen veriler aşağıdaki gibidir:

Türkiye’nin en önemli sorunlarının işsizlik, terör ve eğitimdeki problemler olarak görüldüğü ortaya çıkmıştır. Bu veriler ayrıca, ülkenin günümüzdeki sorunlarına paralellik göstermektedir. Özellikle Doğu ve Güneydoğuda terör ve işsizliğin birçok akademik ve kültürel çalışmada ön planda olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda Doğu ve Güneydoğuda terör için önlem alınmalı ve işsizlik konusu çeşitli teşvik ve yatırımlarla çözüme kavuşturulmaya çalışılmalıdır. Çalışmada ortaya çıkan önemli bir diğer veri ise anketi cevaplayan gençlerin büyük çoğunluğunun başka ülkede yaşamak istememesidir. Ülkede etnik sorunlar yaşanıyor olsa da Batmanlı gençlerin genel görüşünün ülke sevgisinin fazla olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Genç bireylerin uğrunda en çok mücadele edilmeye değer şey olarak gördükleri değerler sırasıyla meslek/kariyer, aile/çocuklar ve para/ekonomik imkânlar olarak görülmektedir. Bu durumda sadece Türkiye’nin değil dünya genç kuşağının algısına paralellik göstermektedir. Çünkü gençlik yaşamla ilgili önemli kararların alındığı bir dönemi ifade eder (Dikaiou, 2000: 20). Gençlik aynı zamanda bir yetişkin olma aşamasıdır. Bu şamaya geçişte fiziksel, duygusal, sosyal ve ekonomik açıdan bağımsız önemlidir. Bunun için kendi hayatları için

sorumluluk almanın yollarını aramaları gerekmektedir. Bununla birlikte, kendilerini yetişkinliğe hazırlamak amacıyla bilgi ve beceri sahibi olmak, hedeflerine ulaşmak için planlar yapmak, karşılaştıkları güçlükleri yenmek zorundadırlar. Mesleki bir kariyer sahibi olmak aile ve toplum içerisinde gençlere bir değer kazandırmaktadır. Kariyer kazanmanın en önemli evresi olan ergenlik ve genç yetişkinlik döneminin iyi bir şekilde planlanması önemlidir. Sosyal ve ekonomik açıdan bağımsızlığını kazanmanın yolu iyi bir kariyer sahibi olmaktan geçmektedir (Ueno, 2002).

Mevcut katılımcıların televizyon başında çoğunlukla iki saat ve daha az zaman geçirdikleri, akıllı telefon kullanmadıkları, kullanılıyorlar ise de bir - üç saat arasında kullandıkları, çok fazla bilgisayar kullanmadıkları, kullanıyorlar ise bu sürenin saatten az olduğu anlaşılmıştır. Başka bir deyişle, teknolojik ürünlerin kullanımının düşük olduğu görülmüştür. Bunun en büyük nedeninin gelir seviyesi ve imkânlarla ilgili olabileceği düşünülmektedir. Hodkinson (1998)

Genç bireylerin kişisel olarak geçmiş yaşantılarından, sosyo-ekonomik durumlarından, aile ve arkadaş çevrelerinden ciddi şekilde etkilendiğini ifade etmektedir. Böylece bölge insanının refah düzeyinin yükselmesi ve böylelikle bölgenin kalkınmanın artırılması, bütün Türkiye'nin kalkınmasına etki edebilir.

Katılımcı olan gençlerin gelecekte devlette çalışmayı daha çok istedikleri görülmektedir. Gençlerin özellikle yeni bir iş bulunamıyor olmasının en önemli sebepleri olarak sırasıyla siyasi görüş, piyasada yeni iş fırsatlarının bulunmaması ve şahsi referanslarının bulunmaması olarak görülmektedir. Bu durum Türkiye'nin genel istatistiklerinde sadece bir noktada ayrılmaktadır (İPSOS, 2016). Tüm Türkiye'de iş bulamama sebebi referansın olmaması ve piyasa koşulları görülürken, Batman'da siyasi görüşünden dolayı iş bulmayacağı düşüncesine sahip genç oranının yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca sırasıyla iyi bir mesleğe sahip olan gençlerin, eğitilmiş gençlerin ve zengin gençlerin diğer gençlere göre toplumda daha fazla saygı gördüğü algısı hakimdir.

İnternet kullanımının ise daha çok arkadaşlık kurma ve oyun oynama amaçlarına yönelik olduğu ortaya çıkmıştır. Papacharissi ve Rubin'in ifade ettiği şekilde (2000), "İnternetin ya da sosyal medyanın alternatif bir iletişim alanı olarak ortaya çıkması, özellikle sosyal çevrede ve kamusal alanda kendini ifade etmekten korkan birçok genç birey için iyi bir fırsat" olarak belirlemiştir. Özellikle gençlerin seslerini duyurabilmeleri, içerik ortaya koyabilmeleri, istihdam alanı olarak görmeleri, kendileri gibi düşünen insanlarla bir araya gelebildikleri ve politik, toplumsal konularda fikirlerini ortaya koyarak demokratik katılımlarını arttırmaları gibi olanaklar sağlayan sosyal ağlar bu bağlamda olumlu etkiler yapabilir. Ancak sosyal medya ve internet öncesi sosyal hayatta giderilebilen iletişim ve eğlence gibi ihtiyaçların sanal ortama geçmesi ve akabinde sosyal medyaya olan bağımlılığı tetikleme kişilerin toplumsal

hayattan kopuk bir şekilde yaşayarak bazı ruhsal ve psikolojik sorunlar yaşamalarına neden olmuştur. İşte bu bağlamda Batmanlı gençlerin sosyal medya kullanım amaçlarını ve sosyal medya bağımlılıklarını ölçerek Batman'daki ve Güneydoğudaki gençler hakkında güncel durumu tespit etmek önemlidir.

Ayrıca yeni bir işi, piyasada iş olmadığından dolayı bulamadığını belirtenler gelecekte en umutlu iken cinsiyetinden dolayı bulamadığını belirtenlerin gelecekte en az olanlar olduğu anlaşılmıştır. Türkiye'de özellikle son dönemlerde gelecek kaygısının geçmişe oranla küçük yaş gruplarına doğru indiği görülmektedir. Özellikle cinsiyetinde dolayı insanların gelecek kaygısının fazla olması da bu duruma ek olarak endişe uyandırmaktadır. İstihdam imkânları bireylerin tek başlarına üstesinden gelebilecekleri bir konu olmaktan çıkmıştır, dolayısıyla genç bireylerin geleceğe yönelik kaygılar barındırması bazı olumsuzlukları beraberinde getirebilmektedir. Nitekim Adler (1994)'in belirttiği gibi insanların davranışları üzerinde geçmişin dışında gelecek beklentilerinin de ciddi oranda söz sahibi olduğu görülmektedir. Bu yüzden iyimser düşüncenin motivasyon ve başarı üzerinde olumlu etkisinin olması gelecek ve geçmiş arasında bir ilişki olduğunun kanıtı olarak gösterilmektedir (Bandura, 1997).

Kaynakça:

- Adler, A. (1994). *İnsan tabiatını tanıma*. Çev. Ayda Yörükân. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Çerik Ş. (2002). Ailelerin gençlere karşı tutumları ve gençlerin ailelerinin tutumlarını algılayışlarına yönelik üniversite gençliği üzerinde bir araştırma. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 2(1),1-17
- Çömlekçi, M. F. , Başol, O . (2019). Gençlerin Sosyal Medya Kullanım Amaçları İle Sosyal Medya Bağımlılığı İlişkisinin İncelenmesi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 17 (4) , 173-188 . DOI: 10.18026/cbayarsos.525652
- Dikaiou, M. (2000). *Concepts, theories and practices*. (Edt. J. Gibson Cline) In: Youth and Coping in Twelve Nations. London: Routledge.
- Pazarlama ve Kamuoyu Araştırmaları Şirketi (İPSOS) (2016). *Türkiye’de diplomalı gençlerin işsizliği 2015 yılı kamoyu araştırması*. <http://www.esassosyal.org/files/arastirmalar/EsasSosyal-Arastirmalari-Ozeti.pdf>, Erişim Tarihi: 31.03.2020
- Hodkinson, P. (1998). *The origins of a theory of career decision making: A case study of hermeneutical research*. British Educational Research Journal, 24(5), 557-572.
- Karasar, N. (1995). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Kaya M. & Göktoğla Z. G. (2014). *Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentisinin yapısal eşitlik modeli ve Chaid analizi ile belirlenmesi: Cumhuriyet Üniversitesi İİBF öğrencilerine yönelik bir uygulama*. Sosyal Bilimler Araştırmalar Dergisi, 9(1), 127-139
- Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) (2013). Türkiye Gençlik Profili Araştırması. Ankara: SAD.
- Özmete, E. & Bayoğlu, A. S. (2008). *Geleceği yapılandırmak: Gençlerin toplumsal refah ile ilgili konularda geleceğe bakışları*. Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar e- Dergisi, 1-16.
- Papacharissi, Z. & Rubin, A. M. (2000). Predictors of internet use. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 44, 175-196.
- Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Araştırmalar Merkezi (SEKAM). (2013). *Gençliğin özellikleri, sorunları, kimlikleri ve beklentileri*. <https://derinmillet2023.files.wordpress.com/2013/11/sekam-turkiyede-genclikozet-derinmillet2023-wordpress-com.pdf>. Erişim Tarihi:02.01.2020
- Tolan, B. Y. (1990). *Günümüz gençliğinin gelecekte beklenenleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi. İstanbul
- Tuncer, M. (2011). Yükseköğretim gençliğinin gelecek beklentileri üzerine bir araştırma. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(2), 935-948.

- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2020). *İş gücü istatistikleri, 2019, haber bülteni*. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33784> Erişim Tarihi: 10.04.2020.
- Ueno, A. (2002). *Career and life planning education: Investigating the meanings*. Unpublished Doctoral Philosophy, University of Alberta, Edmonton, Alberta.

An Empirical Application on the Study of İnternet Habits, Business Life and Future Expectations of Young Adults

Extended abstract

This study was carried out with the aim of determining young adults' internet usage habits and their expectations from the future and business life. Questionnaire method was used as data collection tool in the study. The population of the study consists of young people living in Batman in 2019, and the sample is 410 young people between the ages of 15-30 determined by random method. When the obtained data are analyzed, unemployment, terrorism, and it appears that the problems in education is Turkey's most important issues. It is understood that the most important reason for not finding a new job is that the political view is different, there is no new job potential in the market and there is no personal reference. While the young people who cannot find a new job and connect it to the absence of a job in the market are the most hopeful mass of the future, the young people who state that they cannot find a new job because of their gender have come to the fore as the youngest people who have the least hope for the future.

Keywords: Youth, Job, Terrorism, Unemployment, Batman

Research methodology

The universe of this research was formed by young people residing in Batman. The sample consists of 410 randomly selected people in 2018. In this research, general screening method, one of the quantitative research methods, was used. Questionnaire questions were prepared by the researcher. Both open and closed-ended questions were included in the survey questions.

Results

In this study, a survey was conducted to determine the political orientation of the young voters living in Batman province. The data obtained as a result of the analysis is as follows:

Turkey's biggest problem is seen issues such as education, terrorism and unemployment. It has been argued that the data obtained as a result of the survey are in line with the current problems of the country. It is known that terrorism and unemployment are at the forefront of many researches, especially in the east. In this context, measures should be taken for terrorism in the east and unemployment should be resolved through various incentives and investments.

It is not desirable to live in another country. Although there are problems, it is concluded that the general view of the people of Batman loves their country. Adaptation to a new country

and not being able to leave the place where you were born and grown are also thought to be factors in this result.

The most challenging thing for the sake is seen as occupation / career, family / children and money / economic opportunities, respectively.

Most of the time is spent 2 hours or less at the beginning of the TV, if the smartphone is not used, it is used for 1-3 hours, if the computer is not used, it is used less than 1 hour. The use of technology is lower than the general average of Turkey. The biggest reason for this concerns income level and opportunities. Unfortunately, a person who lives in the west of the country and someone who lives in the east cannot always have the same opportunities. Work needs to be done quickly to remove the income gap between east and west. In this way, people can be upgraded to the level of prosperity and development of the region thus achieving pruning will directly affect Turkey's development.

It is seen that the students want to work in the state further. The most important reason for not being able to find a job or a new job is that there are no political views, jobs and references, respectively.

It is thought that the young person who has a good profession, educated gene and rich young people are more respected in the society than other young people, respectively. Generally, the internet is used for social media, friendship and gaming purposes. When friends are met, they talk about school issues, sports / arts and family issues.

Those who state that they cannot find a job or a new job due to lack of work are the most hopeful of the future, while those who state that they cannot find it because of their gender are the least hopeful of the future.